

L. van Noort

RENTABILITEIT VAN HET KWEKERSBEDRIJF IN DE BLOEMBOLLENSTREEK

Voorlopige berekening 1964

VERSLAGEN

No. 135

47
135

A 20

juni 1965

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
WOORD VOORAF	
HOOFDSTUK I	
OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK	7
§ 1. De steekproef	7
§ 2. De periode waarop het onderzoek betrekking heeft	7
§ 3. De groepering van de bedrijven	7
§ 4. De kosten	8
§ 5. De opbrengsten	9
§ 6. Het systeem van waardebepaling van de bloembollen- kraam	10
§ 7. Kengetallen	11
§ 8. Het inkomen	12
HOOFDSTUK II	
SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN	15
§ 1. De bedrijfsresultaten	15
§ 2. De spreiding van de rentabiliteit	16
§ 3. De kosten en opbrengsten per $R.R^2$	16
§ 4. De opbrengsten van de bollensoorten per $R.R^2$	18
§ 5. De spreiding van het ondernemersinkomen	18
§ 6. Vergelijking met vorige jaren	19
BIJLAGEN	
1. Grondgebruik en arbeidsbezetting	21
2. Bedrijfsresultaten	22
3. Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten	23
4. Inkomen uit het bedrijf	24
	25

WOORD VOORAF

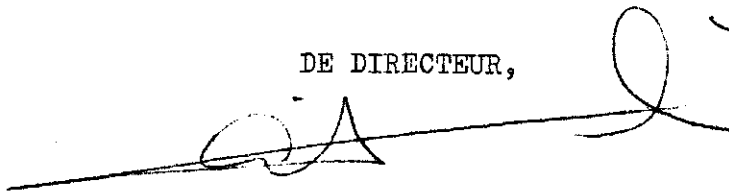
In het kader van de algemene opdracht jaarlijks de bedrijfs-economische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken, geven wij hiermede een voorlopig verslag van de financiële resultaten van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek over 1964.

Het overzicht heeft uitsluitend betrekking op kwekerijbedrijven. Bedrijven, waarin naast het kweken van bloembollen ook handel in bloembollen plaatsheeft - de z.g. exportbedrijven - zijn niet in het onderzoek betrokken.

Dit verslag is het vierde in de reeks van rentabiliteitsberekeningen die dit jaar wordt uitgebracht. De definitieve resultaten zullen in 1966, tezamen met die van andere onderzochte centra, worden gepubliceerd.

Het verslag is onder leiding van A. Holkamp samengesteld door L. van Noort.

DE DIRECTEUR,

's-Gravenhage, juni 1965

(Prof. dr. A. Kraal)

HOOFDSTUK I

OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK

§ 1. De steekproef

De streekproef, waarop het onderzoek is gebaseerd, omvat in opzet $12\frac{1}{2}$ % van die kwekersbedrijven van de Bloembollenstreek, die aan tenminste één man een voldoende arbeidstaak opleveren en niet met andere takken van bedrijf zijn gemengd. Als basis voor de keuze van de bedrijven hebben gegevens van de landbouwtelling 1963 gediend. Volgens deze telling bedroeg het aantal bedrijven met bollenteelt \pm 1800. Na aftrek van bedrijven die, op grond van gegevens uit de landbouwtelling, onvoldoende emplooi aan één man gedurende een vol jaar verschaffen en van bedrijven met handel e.d. resteerden 661 bedrijven, waarop de streekproef is betrokken.

Voor het kalenderjaar 1964 konden de gegevens van 73 bedrijven in het onderzoek worden opgenomen. Het gebied van onderzoek omvat de volgende gemeenten: Hillegom, Lisse, Sassenheim, Voorhout, Noordwijk en Noordwijkerhout.

Een uitvoerige weergave van de structuur van de tuinbouw in dit gebied en van de steekproef die daaruit met behulp van deze gegevens is samengesteld, is in een afzonderlijke publikatie opgenomen, welke voor belangstellenden op aanvraag gratis verkrijgbaar is.

§ 2. De periode waarop het onderzoek betrekking heeft

Voor de berekening van de resultaten zijn de opbrengsten van de oogst 1964 - ongeacht het tijdstip waarop deze zijn verkregen - verminderd met de kosten over het kalenderjaar 1964.

§ 3. De groepering van de bedrijven

De bedrijven zijn gegroepeerd naar de mate waarin de arbeidsbehoefte voor de met hyacinten en tulpen beteelde oppervlakten deel uitmaken van de totale arbeidsbehoefte.

De Bloembollenstreek (% van de arbeidsbehoefte)	Aantal bedrijven
Meer dan 10% hyacinten	22
Overige bedrijven waarvan:	
meer dan 60% tulpen	30
minder dan 60% tulpen	21

§ 4. D e k o s t e n

De bedrijfsresultaten zijn bepaald volgens de bij het L.E.I. gebruikelijke methode. Deze houdt in, dat de berekening van rente en afschrijving van de duurzame produktiemiddelen is gebaseerd op de vervangingswaarde en dat ook kosten, welke niet tevens uitgaven zijn (handenarbeid van de ondernemer en zijn gezin, rente van eigen vermogen e.d.) zijn gewaardeerd.

Voor deze kostenwaardering zijn de benodigde gegevens op het bedrijf verzameld.

Rente en afschrijving

De berekening van de rente had plaats op basis van 5% over het - op pagina 11 omschreven - in het bedrijf vastgelegde vermogen. Voor zover rente werd betaald is deze derhalve niet in aanmerking genomen. De afschrijvingen zijn berekend op grond van bij het L.E.I. bestaande inzichten met betrekking tot de economische levensduur en het waardeverloop van de onderscheiden duurzame produktiemiddelen. Ten aanzien van bloembollenschuren en verwarmingsinstallaties is een degressief dalend waardeverloop verondersteld (afschrijving tegen een vast percentage van de boekwaarde). Voor de overige slijtende produktiemiddelen is de afschrijving berekend op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde.

Arbeid van ondernemer en gezinsleden

Als vergoeding voor de arbeid, welke door de ondernemer en zijn gezinsleden is verricht, is alleen de handenarbeid in rekening gebracht. Voor een waardering van de kosten, van leiding en toezicht door de ondernemer, ontbreken namelijk de daartoe benodigde normatieve gegevens.

De kosten van de handenarbeid zijn berekend op basis van een taxatie van de door de ondernemer en zijn gezinsleden verrichte hoeveelheid handenarbeid. Deze arbeid is gewaardeerd overeenkomstig het loon (inclusief sociale lasten) volgens de Collectieve Arbeidsovereenkomst voor volwassen mannelijke en vrouwelijke arbeiders en jeugdigen, met dien verstande dat voor overuren geen toeslag op het normale uurtarief is toegepast. Op grond van deze C.A.O. is voor de ondernemer en gezinsleden een differentiatietoeslag, vakantietoeslag, prestatietoeslag en een winstdeling van 2% van het jaarloon gecalculleerd. Vervolgens is het loon verhoogd met huurcompensatie voor alle werkenden ouder dan 22 jaar, alsmede een waarderingstoeslag voor hen die ouder zijn dan 20 jaar. Het berekende loon voor de ondernemer is inclusief diploma- en voormanstoeslag.

De betaalde kosten 1) over 1964 waren ten tijde van het onderzoek nog niet bekend. Deze moesten derhalve worden begroot. Voor deze begroting is gebruik gemaakt van taxaties welke in overleg met de deelnemers aan het onderzoek zijn verricht. Met inachtneming van eventuele veranderingen in de produktiecapaciteit zijn de betaalde kosten overigens getoetst aan de fiscale jaarrekeningen van de bedrijven over 1963.

In vorige jaren is gebleken dat er gemiddeld geringe verschillen voorkwamen tussen de begrote kosten en de werkelijke kosten.

§ 5. De o p b r e n g s t e n

De bedragen welke als opbrengst van bloembollen zijn vermeld, hebben betrekking op:

- a. de opbrengsten uit verkopen;
- b. de - negatief opgenomen - inkopen;
- c. de mutaties in de waarde van de bloembollenkraam;
- d. overige opbrengsten.

ad a en b. De opbrengsten uit verkopen en de - negatief opgenomen - inkopen

De verkopen bevatten opbrengsten van eigen oogst, dus voornamelijk leverbare partijen en overigens plantgoed (eventueel van opgeruimde partijen), doch kunnen ook opbrengsten van ingekochte partijen bevatten. De inkopen hebben grotendeels betrekking op aankopen van plantgoed voor de kwekerij, doch bevatten eventueel ook - zoals reeds gezegd - voor doorverkoop bestemde bloembollen.

De verkopen zijn netto; de kortingen voor de surplusregeling, alsmede de vakheffing zijn derhalve in mindering gebracht.

Bij de vaststelling van de verkopen is rekening gehouden met de aan het begin en aan het eind van het teeltjaar nog voorradige gladiolenknollen e.d.

De verkopen en de inkopen zijn ontleend aan de boeken en de bescheiden van de kwekers, die voor deze voorlopige berekening in het voorjaar van 1965 zijn bezocht.

ad c. Mutaties in de waarde van de bloembollenkraam per begin en eind van het teeltjaar (positieve of negatieve "aanwas")

Daar, zoals in §. 6 zal worden beschreven, voor elk bedrijf een vaste waarde per bollensoort wordt aangehouden, kunnen mutaties in de kraamwaarde alleen optreden als gevolg van veranderingen in de oppervlakte van een bepaalde bollensoort (hyacint, tulp, narcis, enz.).

ad d. Overige opbrengsten

In de "overige" opbrengsten zijn begrepen contractteelt en andere werkzaamheden voor derden, bloemenverkoop, verhuur teeltvergunningen, enz.

1) W.o. huur van teeltvergunningen.

§ 6. Het systeem van waardebepaling van de bloembollenkraam

Bij de waardebepaling van de bloembollenkraam is uitgegaan van het waardeniveau dat per bedrijf per bollensoort werd aangetroffen. Dit waardeniveau werd afgeleid uit de verkopen: op grond van een, in ons onderzoek over de jaren 1956 tot en met 1960 vastgestelde, verhouding tussen de waarde van het plantgoed en de opbrengst van het verkoopbare deel van de oogst is de plantgoedwaarde van hyacinten, tulpen en narcissen gesteld op resp. 75, 100 en 100% van de opbrengstwaarde van die oogst. De kraam is per oppervlakteëenheid zowel aan het begin als aan het eind van het teeltjaar op deze wijze gewaardeerd, ongeacht of een deel van de kraam aan het eind van het jaar door inkoop is verkregen. Als kosten van de bloembollenkraam is bij dit systeem niet alleen de rente over de waarde van de kraam berekend, maar zijn tevens de inkopen ten laste van de exploitatierekening gebracht. Hierbij zijn van de totale verkopen de inkopen afgetrokken, terwijl een eventuele wijziging in de omvang van de kraam in een aftrek- of optelpost tot uitdrukking is gebracht.

De vraag is hoeverre het werkelijke resultaat door toepassing van deze methode dicht wordt benaderd kan niet zonder meer worden beantwoord. Om een zuivere berekening te kunnen verkrijgen, zou de exploitatierekening nl. jaarlijks dienen te worden belast met een bedrag ter grootte van de waardevermindering waaraan de bloembollenkraam ten gevolge van veroudering van het assortiment onderhevig is.

Ten einde deze waardevermindering te compenseren dient plantgoed van courante rassen te worden aangekocht. De omvang van deze noodzakelijke inkopen voor de instandhouding van de kraam, kan door ons niet worden vastgesteld. Bijgevolg kon niet worden nagegaan in hoeverre de inkopen die hebben plaatsgehad de waardevermindering dekken, dan wel overtreffen.

Bij een te geringe inkoop van plantgoed zal het gevolgde systeem een geflatteerd beeld van het bedrijfsresultaat te zien geven, terwijl een overmaat van inkopen leidt tot een te ongunstig beeld, omdat hierbij diepteinvesteringen ten laste van de exploitatie zijn gebracht.

Bij een slechte oogst - zoals in 1963 - en/of bij hoge prijzen zal in een aantal gevallen dieper worden geraapt dan de instandhouding van de kraam toestaat. Ook in die gevallen ontstaat bij het gevolgde systeem een geflatteerd beeld van de bedrijfsuitkomsten, indien de verkregen hogere opbrengsten niet of niet in voldoende mate worden gecompenseerd door een inkrimping van de oppervlakte en/of door de inkopen van plantgoed.

Als gevolg van een verschil in de toegepaste methode van berekening zijn de resultaten over de jaren 1961 t/m 1964 niet zonder meer vergelijkbaar met die over de periode 1956 t/m 1960.

Voor een uiteenzetting over het verschil in methode van kraamwaardering zij verwezen naar Rapport No. 404: Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de bloembollenstreek en Anna-Paulowna, voorlopige berekening 1961.

§ 7. Kengetallen

Vele cijfers (kosten, opbrengsten, vermogen, grondgebruik en arbeidsbezetting) zijn voor de onderscheiden groepen in een gemiddelde per bedrijf tot uitdrukking gebracht. Dit gemiddelde is berekend door de totalen van de absolute cijfers te delen door het aantal bedrijven.

Het gezinsinkomen en de bestanddelen daarvan zijn gemiddeld per ondernemer, het arbeidsinkomen tevens in een gemiddelde per manjaar weergegeven.

Het netto-overschot

Het economische resultaat wordt tot uitdrukking gebracht door middel van het begrip netto-overschot. Het wordt gevormd door het verschil tussen de opbrengsten en de kosten.

In de kosten is geen bedrag opgenomen als vergoeding voor de functie van leiding en toezicht van de ondernemer. Daar dit kostenelement derhalve nog in het netto-overschot aanwezig is, mag dit laatste niet zonder meer worden aangezien voor de bedrijfseconomische winst.

Netto-overschot gemiddeld per bedrijf

De kosten, de opbrengsten en het netto-overschot zijn voor elke onderscheiden groep van bedrijven in een gemiddeld bedrag per bedrijf weergegeven. Behalve in absolute bedragen per bedrijf is het netto-overschot - ten behoeve van de vergelijkbaarheid met andere typen en takken van bedrijf - vervolgens door middel van de volgende verhoudingsgetallen tot uitdrukking gebracht.

Netto-overschot per f. 100,- kosten

Dit kengetal is berekend door het totale netto-overschot per groep van bedrijven te delen door 1% van de kosten van die bedrijven (gewogen gemiddelde).

Netto-overschot per eenheid produktiefactor

Het netto-overschot is vervolgens betrokken op de produktiefactoren grond, kapitaal en arbeid, factoren uit welke samenwerking het resultaat in feite is ontstaan.

Netto-overschot per R.R² bollenteelt

Voor de berekening hiervan is het netto-overschot gedeeld door de oppervlakte van de bollenteelt (inclusief contractteelt voor derden) bij de aanvang van het teeltjaar 1964.

Netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964¹⁾.

Het geïnvesteerde vermogen is voorgesteld door het bedrag dat verkregen wordt door optelling van:

1) Deze investering omvat ook de bedrijfsonderdelen die door de ondernemer zijn gepacht.

1. de verkoopwaarde van de grond;
2. de plantgoedwaarde van de bollenkraam;
3. de economische boekwaarde van de dode inventaris;
4. de normale behoefte aan vlottende middelen.

De sub 2 vermelde kraamwaarde is, zoals gezegd, afgeleid uit de waarde van de verkopen.

Uitdrukkelijk zij vermeld, dat met de waarde van teeltvergunningen voor deze vermogenstaxatie geen rekening is gehouden.

De berekeningen hiervan zijn gebaseerd op globale taxaties naar de toestand bij de aanvang van het kalenderjaar, zulks met de beperking dat ten aanzien van duurzame slijtende produktiemiddelen die geen betrekking hebben op bloembollenschuren en verwarmingsinstallaties is verondersteld dat zij op dat moment een waarde hadden van 60% van de vervangingswaarde. Deze laatste categorie maakte voor 61% deel uit van het totale vermogen, dat op deze basis berekend, per 1-1-1964 in de slijtende duurzame produktiemiddelen was opgesloten.

Netto-overschot per manjaar arbeidsbezetting

Voor de berekening van dit kengetal is het netto-overschot gedeeld door de - tot volwaardige arbeidskrachten herleide en in manjaren uitgedrukte - arbeidsbezetting.

Voor de berekening van de arbeidsbezetting had een taxatie plaats van de arbeidstijd per arbeidskracht gedurende het boekjaar. De totale arbeidstijd per bedrijf werd vervolgens uitgedrukt in manjaren volwaardige arbeidskracht waarbij voor arbeid door jeugdigen de volgende wegingscoëfficiënten werden toegepast:

14 jaar	30 %
15 jaar	45 %
16 jaar	65 %
17 jaar	80 %
18 jaar	90 %
> 18 jaar	100 %

Deze waarderingsnormen gelden voor arbeid verricht door mannen zowel als door vrouwen.

§ 8. H e t i n k o m e n

Het arbeidsinkomen per manjaar

Van het inkomen per produktiefactor is alleen het arbeidsinkomen - per manjaar arbeidsbezetting - tot uitdrukking gebracht.

Onder het arbeidsinkomen is verstaan het bedrag dat door hen, die arbeid in het bedrijf hebben verricht, tezamen als inkomen is genoten. Het is berekend door het netto-overschot te vermeerderen met het bedrag dat als kosten van arbeid is opgenomen. Na deling van dit inkomen door het aantal - tot volwaardige arbeidskrachten herleide - manjaren wordt het bedrag gevonden dat gemiddeld per manjaar als inkomen werd verkregen.

Het inkomen van de ondernemer

Voorts is berekend, welk bedrag uit de bedrijfsexploitatie aan de ondernemer ten deel viel. In de eerste plaats betreft dit de vergoeding die, bij de berekening van het netto-overschot, in de kosten is gecalculeerd voor de handenarbeid die door de ondernemer persoonlijk in het bedrijf is verricht. Voegen wij dit bedrag toe aan het netto-overschot, dan ontstaat het bedrag dat als arbeidsinkomen van de ondernemer is aangeduid.

De kosten bevatten voorts een rentevergoeding voor het vermogen dat in het bedrijf is geïnvesteerd. Voor zover het bedrag van deze vergoeding hoger is dan het bedrag dat door de ondernemer aan rente voor geleende gelden is betaald, vormt het verschil daarvan eveneens een bestanddeel van het inkomen van de ondernemer.

Bij toevoeging van laatstgenoemd inkomensbestanddeel aan het arbeidsinkomen van de ondernemer wordt het bedrag verkregen dat met ondernemersinkomen is aangeduid.

Tenslotte is ook het gezinsinkomen van de ondernemer voor zover uit het bedrijf verkregen tot uitdrukking gebracht. Dit bedrag betreft het ondernemersinkomen, verhoogd met het - als kosten gecalculeerde - bedrag voor de handenarbeid welke door gezinsleden in het bedrijf is verricht.

HOOFDSTUK II

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

§ 1. De bedrijfsresultaten

In bijlage 1 van dit verslag zijn gedetailleerde gegevens opgenomen betreffende grondgebruik en arbeidsbezetting. Bijlage 2 geeft een specificatie van kosten, opbrengsten en netto-overschot en bevat kengetallen waarin de rentabiliteit en het inkomen tot uitdrukking zijn gebracht.

De gegevens van de bijlage 1 en 2 zijn in tabel 1 samengevat.

Tabel 1

SAMENVATTING BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijven	Bedrijven met meer dan 10% hyacinten	Overige bedrijven	
			meer dan 60% tulpen	minder dan 60% tulpen
Aantal bedrijven	73	22	30	21
Opp. bloembollenkraam, in aren	190	277	140	170
Waarvan percentage hyacinten	13%	29%	1%	1%
tulpen	51%	52%	64%	36%
narcissen	24%	16%	31%	28%
bijgoed	12%	3%	4%	35%
Contractteelt voor derden, in aren	6	10	4	3
Arbeidsbezetting in manjaren	2,82	4,44	2,23	1,97
Geïnvesteed vermogen per 1-1-64 ¹⁾	189000	303000	145000	134000
Geïnvesteed vermogen per manjaar	67000	68000	65000	68000
Opbrengsten: bloembollen	45400	76800	32300	31300
ov. opbrengsten	3500	6100	2200	2600
totaal	48900	82900	34500	33900
Kosten	45700	74800	34000	31900
Netto-overschot	3200	8100	500	2000
<u>Netto-overschot:</u>				
per f. 100,- kosten	7	11	1	6
per R.R ² bollenteelt 2)	2	4	0	2
per f. 100,- geïnvesteed vermogen	2	3	0	1
per manjaar	1100	1800	200	1000
<u>Inkomen:</u>				
arbeidsinkomen per manjaar	9100	9700	8100	9100
arbeidsinkomen van de ondernemer 3)	10600	13600	8600	10000
ondernemersinkomen 3)	14700	20400	11700	12600

1) Exclusief waarde teeltvergunning. 2) Inclusief de oppervlakte contractteelt voor derden. 3) Per ondernemer.

§ 2. De spreiding van de rentabiliteit

In bijlage 3 is de spreiding van de rentabiliteit per bedrijf - voorgesteld door het netto-overschot per f. 100,- kosten - grafisch weergegeven.

In tabel 2 is deze spreiding voor elk van de onderscheiden groepen van bedrijven samengevat.

Ter voorkoming van misverstand dient hierbij te worden opgemerkt, dat onder winstgevende bedrijven zijn verstaan bedrijven, waarvan de opbrengsten hoger zijn dan de kosten (het verschil is het netto-overschot). In de kosten zijn vergoedingen begrepen voor de handenarbeid van de ondernemer en de gezinsleden, alsmede een rentevergoeding van 5% over het per 1-1-1964 geïnvesteerde vermogen.

Tabel 2

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f. 100,- KOSTEN
(Aantal bedrijven verlies- of winstgevend in procenten)

	Alle bedrijven	Bedrijven met meer dan 10% hyacinten	Overige bedrijven	
			meer dan 60% tulpen	minder dan 60% tulpen
Aantal bedrijven	73	22	30	21
Perc. van de kosten:	%	%	%	%
<u>negatief</u>				
meer dan 20	23	18	20	33
20 - 0	25	27	23	24
totaal verliesgevend	48	45	43	57
<u>positief</u>				
0 - 20	24	27	30	10
20 - 40	17	19	20	14
40 - 60	7	5	7	9
60 - 80	4	4	-	10
80 - 100	-	-	-	-
totaal winstgevend	52	55	57	43
	100	100	100	100

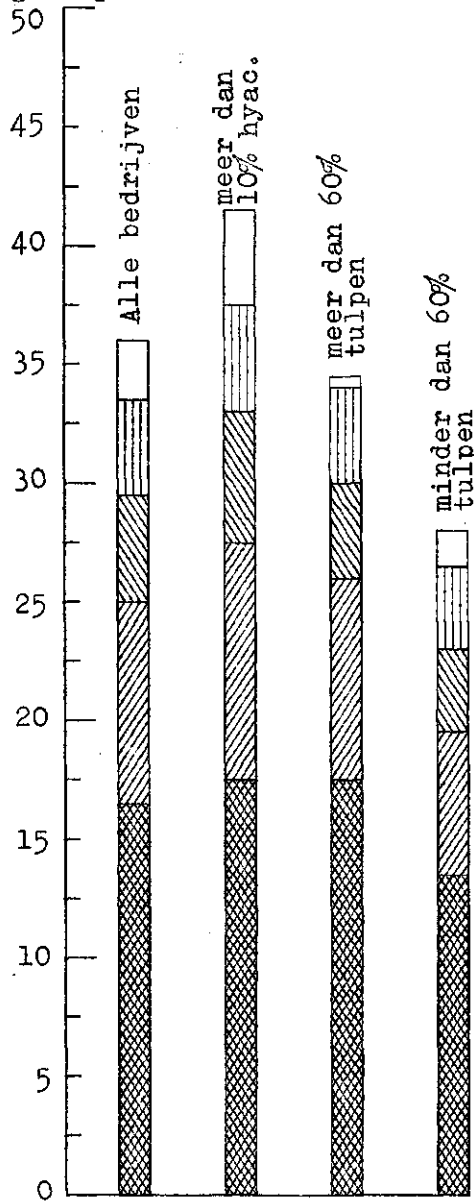
§ 3. De kosten en opbrengsten per R.R²

In grafiek 1 zijn de kosten en de opbrengsten van de onderscheiden groepen van bedrijven per eenheid van oppervlakte (1 R.R² bollenkraam, incl. contractteelt voor derden) in beeld gebracht. De kosten zijn hierbij naar de belangrijkste kostensoorten onderscheiden.

Grafiek 1

DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER R.R.²

Ophr. en kosten
in gld. per r.r.²

- Netto-overschot
- Overige kosten
- Materialen
- Afschrijving, rente, huren en pacht
- Arbeid

Uit de grafiek blijkt dat de arbeidskosten - voor alle groepen van bedrijven - circa 50% omvat van de totale kosten. Hierbij zij opgemerkt dat in de kosten van arbeid ook het gecalculerde loon voor ondernemers en gezinsleden is begrepen.

§ 4. De opbrengsten v/d bollensoorten per R.R²

De opbrengsten van de belangrijkste bollensoorten zijn in tabel 3 per R.R² bollenteelt tot uitdrukking gebracht. Deze opbrengsten (verko-
pen - inkopen + aanwas) hebben uitsluitend betrekking op de eigen bol-
lenkraam. De opbrengsten van voor derden op contract geteelde bloembol-
len zijn hierin dus niet begrepen.

Tabel 3

DE OPBRENGSTEN OVER 1964 IN GLD. PER R.R² BLOEMBOLLENTEELT

	Alle bedrijven		Bedr. met meer dan 10% hyacinten		Overige bedrijven			
					meer dan 60% tulpen		minder dan 60% tulpen	
	aantal waarnemingen	opbr. per ₂ R.R ²	aantal waarnemingen	opbr. per ₂ R.R ²	aantal waarnemingen	opbr. per ₂ R.R ²	aantal waarnemingen	opbr. per ₂ R.R ²
Hyacinten	28	50	22	51				
Tulpen	71	36	22	37	30	38	19	31
Narcissen	63	28	17	33	27	26	19	27
Krokussen	26	10	8	3	7	10	11	14
Gladiolen	11	7					6	10
Gemiddeld	73	34	22	40	30	33	21	26

Voor minder dan 5 waarnemingen is de opbrengst per R.R² niet vermeld.

§ 5. De spreiding van het ondernemersinkomen

Voor de samenstelling van het inkomen dat gemiddeld per ondernemer uit het bedrijf werd verkregen, raadplege men bijlage 4.

De spreiding van het ondernemersinkomen is in tabel 4 tot uitdrukking gebracht.

SPREIDING VAN HET ONDERNEMERSINKOMEN
(Aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle be- drijven	Bedrijven met meer dan 10% hyacinten	Overige bedrijven	
			meer dan 60% tul- pen	minder dan 60% tulpen
Aantal bedrijven	73	22	30	21
Aantal ondernemers	107	34	43	30
	%	%	%	%
<u>Inkomensklasse:</u>				
minder dan f. 2500,-	7	12	7	4
f. 2500,- - f. 5000,-	12	3	12	23
f. 5000,- - f. 7500,-	6	-	7	10
f. 7500,- - f. 10000,-	16	12	14	23
f. 10000,- - f. 15000,-	19	15	30	7
f. 15000,- - f. 25000,-	23	17	25	27
f. 25000,- - f. 40000,-	12	29	5	3
meer dan f. 40000,-	5	12	-	3
	100	100	100	100

§ 6. V e r g e l i j k i n g m e t v o r i g e j a r e n

In tabel 5 zijn de resultaten over 1964 vergeleken met die van de twee voorafgaande jaren. Zoals in § 6. van hoofdstuk I werd beschreven, is m.i.v. 1961 de berekening van het bedrijfsresultaat gebaseerd op een gewijzigd systeem van kraamwaardering. Om deze reden is de vergelijking beperkt tot de jaren 1961 t/m 1964.

Voorts dient te worden opgemerkt dat de resultaten over 1963 en 1964 zijn gebaseerd op een nieuwe groep bedrijven, waardoor het ontwikkelingsbeeld is verstoord.

Met ingang van 1964 is het rente percentage van 4 op 5 gebracht, onder invloed waarvan de kosten $3\frac{1}{2}\%$ hoger zijn berekend dan wanneer 4% rente in rekening was gebracht. In totaal werd echter een kostenstijging van 15% gecalculeerd. Circa $9\frac{1}{2}\%$ hiervan moet worden toegeschreven aan de sterke loonstijging die begin 1964 plaats had. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat hierin ook de lonen die voor ondernemers, en gezinsleden werden gecalculeerd, zijn begrepen. De totale opbrengsten zijn gemiddeld met 11% gestegen.

Tabel 5

VERGELIJKING PERIODE 1961 t/m 1964
(gemiddeld per bedrijf)

	1961	1962	1963 1)	1964 1)
Aantal bedrijven	71	69	73	73
<u>Oppervlakte in aren:</u>				
hyacinten	24	27	24	25
tulpen	88	94	98	97
narcissen	52	53	47	46
krokussen	9	10	6	5
gladiolen	8	6	5	5
overig bijgoed	5	3	12	12
totale bloembollenkraam	186	193	192	190
Arbeidsbezetting in manjaren	2,88	2,91	2,77	2,82
Gem. geïnvesteerd vermogen ²⁾	141000	150000	176000	189000
Opbrengsten	45900	46800	44100	48900
Kosten	36200	39600	39600	45700
Netto-overschot	9700	7200	4500	3200
<u>Netto-overschot:</u>				
per f. 100,- kosten	27	18	11	7
per f. 100,- gem.geïnv. ver- mogen	7	5	3	2
per manjaar	3400	2500	1600	1100
<u>Inkomen:</u>				
arbeidsinkomen per manjaar	9400	9000	8400	9100
arbeidsinkomen v.d. ondern. ³⁾	13800	12300	10100	10600
ondernemersinkomen ³⁾	16800	15400	13200	14700
<u>Opbrengsten in gld. per R.R.²⁾⁴⁾</u>				
hyacinten	52	39	54	50
tulpen	38	39	32	36
narcissen	23	24	23	28
krokussen	15	7	7	10
gladiolen	14	13	8	7
gemiddeld van de gehele kraam	33	32	30	34

1) 1963 en 1964 voorlopige berekening.

2) Vanaf 1964 het geïnvesteerd vermogen aan het begin van het boekjaar.

3) Per ondernemer.

4) Verkopen - inkopen + aanwas.

B I J L A G E N

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1964
(gemiddeld per bedrijf)

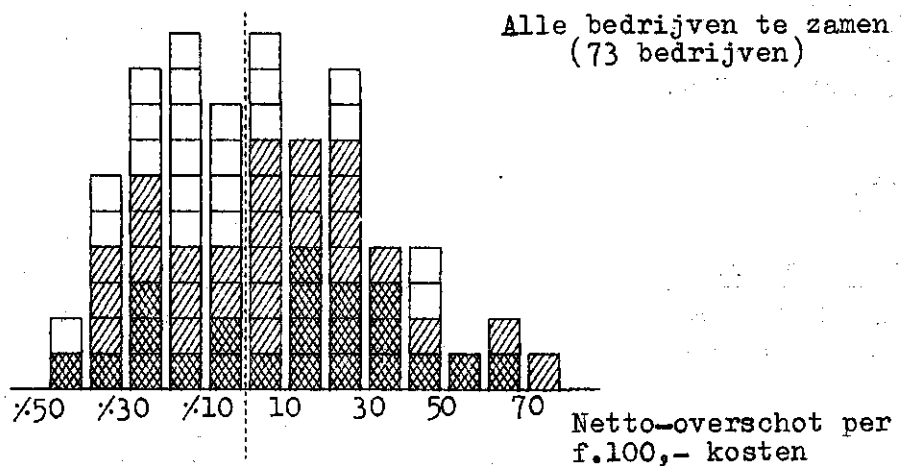
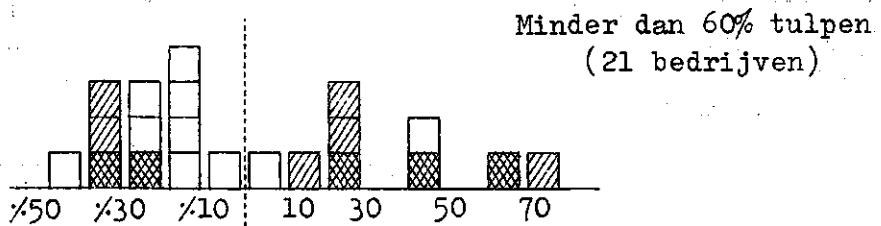
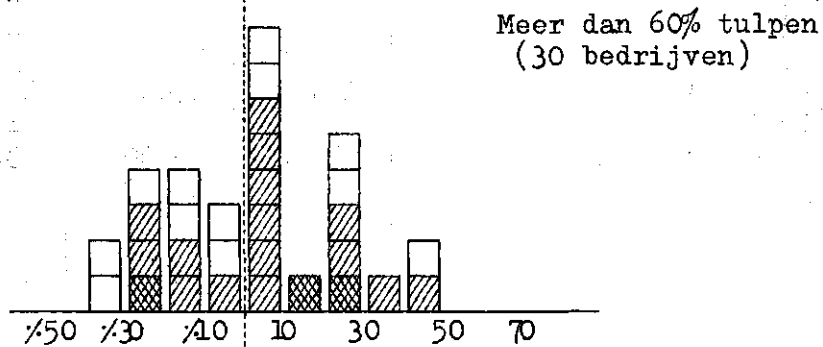
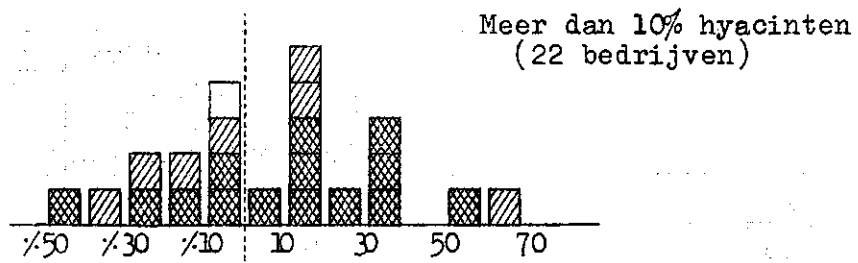
	Alle bedr.	Bedr. met meer dan 10% hyacinten	Overige bedrijven	
			meer dan 60% tulpen	minder dan 60% tulpen
Aantal bedrijven	73	22	30	21
	are	are	are	are
Hyacinten	25	80	1	2
Tulpen	97	143	89	62
Narcissen	46	45	44	47
Krokussen	5	5	3	10
Gladiolen	5	2	1	13
Overig bijgoed	12	2	2	36
Totale bloembollenkraam	190	277	140	170
Contractteelt voor derden	6	10	4	3
Groente (incl. leegland en groenbem.)	28	51	22	13
Akkerbouw en grasland	2	-	5	1
Verhuurd aan derden	17	23	17	11
Erf, blijvende paden, water, enz.	33	55	24	21
Totaal kadastraal	276	416	212	219
Waarvan: eigendom	130	208	108	78
gepacht	146	208	104	141
<u>Arbeidsbezetting (in manjaren)</u>				
Aantal ondernemers per bedrijf	1,47	1,55	1,43	1,43
Arbeid van de ondernemer(s)	1,42	1,51	1,36	1,41
Arbeid van gezinsleden	0,29	0,32	0,30	0,26
Arbeid van vast personeel	0,77	2,07	0,26	0,12
Arbeid van los personeel	0,34	0,54	0,31	0,18
Totale arbeidsbezetting	2,82	4,44	2,23	1,97
Arbeid door ondernemers en gezinsleden (in %)	61	41	74	85

DE BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1964
(Voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle be- drijven	Bedrijven met meer dan 10% hyacinten	Overige bedrijven	
			meer dan 60% tul- pen	minder dan 60% tulpen
Aantal bedrijven	73	22	30	21
Omzet in procenten	100	52	29	19
Geïnv. vermogen per 1-1-64 ¹⁾	189000	303000	145000	134000
<u>Kosten</u>				
Afschrijvingen	2200	4000	1400	1400
Huren en pacht	2500	4200	1500	2000
Rente	6900	11600	5400	4300
Arbeid ondernemer(s)	12400	13000	11900	12300
Arbeid gezinsleden	2000	2300	1900	1700
Arbeid betaald personeel	8000	19600	3800	2000
Materialen	6200	11200	4000	4200
Diensten van derden en overige kosten	5500	8900	4100	4000
Totaal	45700	74800	34000	31900
<u>Opbrengsten</u>				
uit bedrijf	50300	84000	36300	35100
Verkopen bloembollen: uit handel	1000	500	1300	1100
Inkopen bloembollen: voor bedrijf	46200	47800	45600	45700
voor handel	4900	4500	41100	4900
Aanwas plantopstand	1200	600	1400	1700
Overige opbrengsten (bloemver- koop, huren, werk voor derden, enz.)	3500	6100	2200	2600
Totaal	48900	82900	34500	33900
Netto-overschot	3200	8100	500	2000
<u>Kengetallen</u>				
<u>Netto-overschot:</u>				
per f. 100,- kosten	7	11	1	6
per R.R ² bollenteelt 2)	2	4	0	2
per f. 100,- geïnv. vermogen	2	3	0	1
per manjaar	1100	1800	200	1000
<u>Inkomen:</u>				
arbeidsinkomen per manjaar	9100	9700	8100	9100
arbeidsinkomen van de ondern. 3)	10600	13600	8600	10000
ondernemersinkomen 3)	14700	20400	11700	12600

1) Exclusief waarde teeltvergunning. 2) Inclusief de oppervlakte contract-
teelt voor derden. 3) Per ondernemer.

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER
f. 100,- KOSTEN (Elk vakje stelt een
bedrijf voor)

- kosten < f. 25.000,- per bedrijf
- kosten f. 25.000,- - f. 50.000,- per bedrijf
- kosten > f. 50.000,- per bedrijf

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

	Alle be- drijven	Bedrijven met meer dan 10% hyacinten	Overige bedrijven	
			meer dan 60% tul- pen	minder dan 60% tulpen
Aantal bedrijven	73	22	30	21
Aantal ondernemers	107	34	43	30
Netto-overschot	2200	5200	300	1400
Handenarbeid ondernemer	8400	8400	8300	8600
Arbeidsinkomen van de ondern.	10600	13600	8600	10000
Rente meer berekend dan betaald	4100	6800	3100	2600
Ondernemersinkomen	14700	20400	11700	12600
Handenarbeid gezinsleden	1400	1500	1400	1200
Gezinsinkomen uit bedrijf	16100	21900	13100	13800

In de reeks Verslagen van het Landbouw-Economisch Instituut zijn op dit gebied onder meer reeds verschenen

		Prijs
Verslag No. 96	Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek en Anna-Paulowna/Breezand, voorlopige berekening 1963, augustus 1964.	f. 3,-
Verslag No. 97	Rentabiliteit van de bloemeteelt te Aalsmeer, voorlopige berekening 1963, september 1964.	f. 3,-
Verslag No. 100	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Geestmer-ambacht en het Grootslag, voorlopige berekening 1963/64, oktober 1964.	f. 3,-
Verslag No. 113	Bedrijfsuitkomsten van de tuinbouw 1962, maart 1965.	f. 5,-
Verslag No. 117	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuid-hollands Glasdistrict, voorlopige berekening 1964, april 1965.	f. 3,-
Verslag No. 126	Rentabiliteit van de tuinbouw in het gebied Venlo-Blerick-Tegelen, voorlopige berekening 1964, mei 1965.	f. 3,-
Verslag No. 128	Rentabiliteit van de groenteteelt op het eiland IJsselmonde, voorlopige berekening 1964, mei 1965.	f. 3,-
Verslag No. 135	Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek, voorlopige berekening 1964, juni 1965.	f. 3,-

EEN VOLLEDIGE LIJST VAN ACTUELE L.E.I.-PUBLIKATIES IS
OP AANVRAAG GRATIS VERKRIJGBAAR